

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

26.02.2021 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

В. Монитор

✓ ИСС: Възстановяване на икономиката и повишаване на доходите са приоритет

Трите приоритета за следващите четири години на ИСС до 2025 г. са Европейският зелен пакт и устойчивото развитие, Технологичната трансформация и дигитализацията на икономиката и обществото и Европейският стълб на социалните права - Европейският план за действие за ЕСПП и проекцията му за първия национален план на България, обяви председателят на Икономическия и социален съвет Зорница Русинова.

Тя подчерта, че втората пленарна сесия на ИСС прие стратегически документ за дейността си през следващите четири години. Мандатът на този ИСС се различава от предишните, той започна в усложнена икономическа и социална обстановка, причинена от коронавируса, затова и институционалният подход на ИСС трябва да бъде променен към по-изразена активност, повече отговорност и по-голяма аналитична задълбоченост. Така ще отговорим не само на националните интереси, на европейските политики, но ще защитим интересите и правата на всеки гражданин, коментира З. Русинова. Чрез този документ ИСС затвърждава ангажимента да съблюдава връзката между обществото и държавното управление и да работи за достоен живот на всеки гражданин, добави председателят на съвета. Основната цел на дейността ни през тази година и през следващите е да спомогнем за по-бързото възстановяване на икономиката и за повишаване на доходите на българските граждани, каза председателят на ИСС.

Зорница Русинова се спря на всеки от трите основни приоритета и подчерта, че те са приети с пълен консенсус от работодателите, синдикатите и гражданските организации с други интереси, представени в ИСС. Това съгласие, според нея, показва силата и волята им да работят за по-зелена, по-цифрова, и по-умна България и Европа.

Пленарната сесия на ИСС, която вчера заседава, прие и План за дейността на ИСС за 2021 г.

Основните теми от него представиха зам.-председателите на ИСС Васил Велев, Пламен Димитров и Лидия Шулева. Те подчертаха, че за ИСС Планът за възстановяване и устойчивост ще бъде основен акцент в дейността не само защото и досега ИСС е участвал с предложения в изработването му, но и защото една от задачите на съвета е да осъществи граждански мониторинг по изпълнението му.

Васил Велев – зам.-председател от групата на работодателите, подчерта, че предвидените в плана становища за икономическите последици от разпространението на COVID 19 както и за стратегията на ЕС за либерализация и интеграция на енергийната система са навременни и ще допринесат да се намерят решения, свързани с повишаване на конкурентоспособността на бизнеса, със здравната защита на хората и с подкрепата на уязвимите групи. Той подчерта, че предложенията на ИСС може да се насочат към законодателни промени, които да помогнат държавата ни да бъде по-добре подготвена при посрещане на евентуални кризи в бъдеще.

Пламен Димитров - зам.-председател от групата на работниците, акцентира върху темата за доходните и неравенства, икономическите политики и превенцията, както и върху становище на ИСС за професионалното обучение, квалификация и преквалификация. За синдикатите, но и за работодателите е важно също ИСС да се произнесе за териториалните планове и справедливия преход, свързан със изпълнението на Зелената сделка. В тази връзка Планът за действие за въвеждане на Европейския стълб за социалните права е водеща тема за 2021 г. за ИСС, подчерта още той.

Промени в Кодекса на труда, свързани с прилагането на дистанционната работа и защита на уязвимите групи в процеса на дигитализация, за групата на други граждански организации в ИСС са ключови, заяви зам.-председателят Лидия Шулева. Тя добави към важните в плана теми и Споразумението за партньорство и оперативните програми и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони.

Председателят на ИСС информира, че ИСС вече има решение за директно предаване на пленарните заседания в електронна среда. Това решение се базира на един от основните принципи на дейността на ИСС - принципът за публичност, каза още Зорница Русинова.

БНР

✓ Твоят избор има значение: Лидия Шулева: Да извадим успешните родни компании от анонимност

Познаваме ли добре българските стоки и услуги, които се налагат по света?

В "Нашият ден" **Лидия Шулева**, член на Асоциацията на индустриалния капитал в България, разказва за успешни български практики, наложили се на световни пазари.

“Асоциацията на индустриалния капитал в България се включи в кампанията “Твоят избор има значение” с желание да обърне внимание на обществеността върху успешните български компании. Да извадим успехът от анонимност според Асоциацията е част от тази кампания.

В България за успешните родни компании се говори изключително малко. Те са преди всичко анонимни. **Хората не знаят, че компании, които произвеждат изключително качествени стоки, продаващи се не само на българския, но и на световните пазари, са български.**

В момент, в който доходите на населението имат изключително голямо значение, тъй като всички знаем, че България е на последно място в Европа по размер на доходите, трябва да си даваме сметка, че когато купуваме българска стока, **от всеки два лева, които даваме, един отива за заплата или за пенсия.** Това е сериозен стимул за закупуване на български стоки.“ **Във всички сектори е необходима подкрепа на българското.** “Разбира се, в хранително-вкусовата промишленост това е изключително важно. Тъй като оборотите в този сектор спаднаха заради пандемията и отражението ѝ върху туризма, който беше основен потребител на тази промишленост. Знаем, че кризата в най-голяма степен удари туристическия сектор. Търговията на дребно също беше доста сериозна засегната.“

“Водещо производство, за което в момента се сещам, например, е фабрика във Велико Търново за сладкарски изделия, което се е наложило и на световните пазари.“

Разговора можете да чуete от [звуквия файл](#).

[БТВ Радио](#)

✓ **Кои са най-честите практики в сивата икономика?**

Кои са най-честите пропуски и “вратички” в законодателството, които позволяват работникът да бъде осигуряван на по-малко пари, отколкото реално получава? Какви са най-честите сиви практики и как те могат да бъдат ограничени?

[Разговор](#) с проф. Емилия Ченгелова от Института по философия и социология към БАН.

[Economy News](#)

✓ **Недекларираната заетост намалява**

Недекларираната заетост в българската икономика според работодателите е 25,3%, а според работниците - около 33%. Това стана ясно на онлайн Кръгла маса, организирана от Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) за представяне на Национална карта на недекларираната заетост в страната. В събитието взеха участие над 60 представители на изпълнителната и законодателната власт, работодателски, синдикални, научни и неправителствени организации, меди.

„Повече от 10 години АИКБ неотклонно и последователно провежда политики и иницира действия пред изпълнителната власт за ограничаване на сивата икономика. Последната стойност на сивия сектор у нас, която е отчетел Композитния индекс е 21,48%, а през 2010 г., когато стартирахме измерването му той беше 36,65%. Въпреки сериозният отчетен спад стойностите му са значително по-високи спрямо средноевропейското ниво. От 2019 г. специален фокус в усилията ни е и ограничаването и превенцията на недекларираната заетост. Целта на Националната карта на недекларираната заетост, която представяме днес, е да формулира конкретни препоръки за провеждане на мерки и политики, чрез които в българското общество да настъпят трайни и устойчиви промени в нагласите към сивите практики, така че толерантността към недекларираната заетост да бъде сведена до минимум.“, заяви по време на откриването на онлайн събитието председателят на УС на АИКБ г-н Васил Велев.

„Темата за недекларираната заетост е изключително важна за всички участници на трудовия пазар. Виждаме тенденция на намаляване, която може да отдадем и на редицата законодателни и правоприлагащи мерки, които правителството предприе през последните години. Вярвам, че с продължаване на съвместните ни усилия ще допринесем за още по-голямо намаляване на сивата икономика в България.“ посочи заместник-министърът на труда и социалната политика Лазар Лазаров, който е и председател на Обществения съвет за ограничаване и превенция на неформалната икономика и недекларираната заетост. Неговото изказване беше подкрепено и от Маринела Петрова заместник-министър на финансите, която каза, че „Кризата, причинена от пандемията КОВИД-19 е допринесла за промяна в нагласите по отношение на декларирането на заетост, защото само по този начин бизнеса и гражданите могат да ползват антикризисните мерки на правителството. Хората трябва да разберат, че декларирането на труд води до подобряване на събираемостта, което от своя страна дава на държавата възможност за използване на повече средства за инвестиции“

Председателят на Икономическия и социален съвет Зорница Русинова, сподели с участниците в кръглата маса, че „Съветът е една изключително подходяща трибуна, на която да продължим последващите дебати за ограничаване на недекларираната заетост. Категорично мога да заявя готовността на екипа на ИСС да работим съвместно с правителството и социалните партньори за изследване на връзката между съществуващите сиви практики и новите форми на заетост“

Националната карта е първия по рода си подобен документ не само в България, но и на европейско равнище. Тя е плод на едногодишния труд на повече от 50 експерта, анализирали резултатите от две национално представителни проучвания, от фокус групи, кабинетни проучвания, дълбочинни интервюта и други.

Според проучванията пет са най-често срещаните форми на недекларирана заетост - работа без договор, работата с договор с фиктивни клаузи и допълнително доплащане на необлагаема сума в брой, прикрити трудови договори, фалшива самонаетост и извънреден труд без заплащане.

По думите на Милена Ангелова, която е главен секретар на асоциацията и ръководител на проекта, и работодателите, и работниците са посочили, че най-често срещаната практика е работата с договор с фиктивни клаузи и допълнително

доплащане на необлагаема сума в брой. „Нейният обхват е между 25% и 30%. На второ и трето място и двете групи поставят съответно полагаането на извънреден труд без заплащане и прикритите трудови договори. Резултатите ни показаха, че най-силно уязвими са секторите „Търговия, ремонт на автомобили и мотоциклети“, „Строителство“, „Хотелиерство и ресторантьорство“, „Транспорт, складиране и пощи“ и „Селско, горско и рибно стопанство“, допълня още тя. Най-високи дялове на недеklarираната заетост се отчитат в областите Видин (33,5%), Ямбол (32,6%) и София-област (32,5%). Докато най-ниски са установени в областите Кюстендил (24,1%), Смолян (23,6%) и Търговище (21,1%). А най-уязвими са младите хора, навлизащи тепърва на пазара на труда, както и пенсионерите - хората, които вече са излезли от активната трудова възраст и търсят начини за повишаване на своите доходи.

Проведените изследвания потвърждават стартовите хипотези на АИКБ за наличието на зависимости между образователните и квалификационните характеристики на наетите лица и вероятността да бъдат включени в сиви практики на работното място. Най-голяма е вероятността това да се случи при най-ниско образование и неквалифицирани служители.

За да се ограничат формите на недеklarирана заетост на преден план е изведена необходимостта от намаляване на възможностите за генериране на плащания в брой, които са източник на сиви практики.

Сред основните препоръки на анкетирания работодатели е да се промени сега действащия модел на 57% осреднен размер на осигуровки за всички осигурителни фондове за сметка на работодателя и 43% осреднен размер на осигуровки за сметка на работника. Предлага се повишаване на дела на осигурителните вноски за сметка на работника при запазване размера на нетното трудово възнаграждение. Това ще намали в значителна степен икономическия интерес на работодателя от недеklarирана заетост, а заедно с това ще увеличи икономическия интерес на работника не само да работи на трудов договор, но и да бъде осигуряван върху пълната сума на брутното трудово възнаграждение.

„През последните години недеklarираният труд винаги е бил във фокуса на работа на ГИТ. И през 2021 г. екипите ни ще направят проверка на 2000 предприятия, за които считаме че имат високорисков профил по отношение на работата с договор с фиктивни клаузи. Напълно подкрепям изведените препоръки, като смятам, че те трябва да са част от единна национална стратегия за ограничаване на недеklarираната заетост, в която задължително участие да вземат и социалните партньори.“ посочи Румяна Михайлова, изпълнителен директор на Главна инспекция по труда.

Резултатите от проведените различни анализи показват, че са необходими по-широки обществени кампании сред работодателите и заетите лица за ползите от декларирания труд, както и търсенето на механизми за въвеждане на системи от бонуси и стимули за коректните работодатели, спазващи трудовото законодателство.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНТ

✓ Теглят жребия за номерата в бюлетините за изборите на 2 март

Под 7 милиона гласоподаватели у нас с право на участие във вота през април

Жребият за номерата, с които партиите и коалициите ще участват в парламентарните избори на 4 април, ще бъде изтеглен на 2 март. Това съобщи говорителят на Централната избирателна комисия Таня Цанева. Тегленето ще се излъчва пряко по БНТ 2.

„Поради здравната ситуация и пандемичната обстановка струпване на много хора не е препоръчително. Ще бъде по-различно, отколкото в други години, когато сме провеждали жребий по отношение на номерацията в бюлетините“, обясни тя.

Партиите ще могат да изпратят като присъстващи по един представител, а коалициите по двама, стана ясно още на брифинга днес.

ЦИК вече е приела правилата за отразяване от БНР и БНТ на проявите на кандидатите за народни представители, както и решение по отношение на определяне на процедурите чрез жребий, реда на представяне на кандидати, представяне на партии и коалиции в регионалните телевизионни центрове.

Комисията е приела и решение за избирателите, чиито лични документи са с изтекъл срок на валидност. Прието е и решение по отношение на подвижните секционни комисии за избирателите с трайни увреждания.

„Съобразихме се с промените, които бяха направени в Закона за извънредната ситуация. Съгласно тези промени лични документи, които изтичат в срока от 13 март 2020 г. до 31 януари 2021 г. се удължават с 6 месеца. Това означава, че изтеклите документи от 13 март 2020 г. до датата на изборите ще бъдат валидни и ще може с тези документи - лични карти или паспорти, тези избиратели да гласуват“, обясни Цанева.

6976 машини за гласуване са доставени до момента в страната. Те се съхраняват на склад. Предстои подписване на протокол, с който ще бъде установена тази бройка, съобщи Димитър Димитров, говорител на ЦИК. Пет от машините са предадени на институциите, които по силата на закона трябва да извършат сертифицирането им, уточни той.

По предварителни данни на ГРАО около 6 732 316 са гласоподавателите, които имат право да участват в парламентарните избори, съобщи Таня Цанева. Тя обаче акцентира, че това е прогнозна цифра и не трябва да се счита за окончателни данни. Електронните заявления, подадени извън България, до момента е 48 477. „10 хил. са заявленията, подадени от територията на Република Турция. 9300 са от Великобритания, 6800 - Германия, Испания - 3070“, допълни Димитър Димитров.

Окончателно 23 партии и 8 коалиции са получили разрешение от ЦИК за участие в предстоящия вот. Таня Цанева припомни, че отказ за регистрация е приложен за шест партии, подали документи.

„Имахме три партии, които бяха в неприключила проверка. От тях сме заличили две партии, а една е била с коректна подписка“, съобщи тя. ЦИК разреши и „Патриотична коалиция – „Воля“ и НФСБ“ да бъде разширена. Към двете партии се включват Радикалдемократическа партия в България и партия Български демократичен съюз – „Радикали“, допълни Димитър Димитров.

Няма подадени нови жалби до ЦИК, информира още Цанева. Подадените до миналата седмица жалби, предимно от партия „Атака“, са били прекратени от Върховния административен съд, допълни тя.

Всеки избирател може да провери номера и адреса на секцията, в която ще гласува на страницата на ЦИК.

Справката за всички български граждани се осигурява от Главна дирекция "Гражданска регистрация и административно обслужване" към Министерство на регионалното развитие и благоустройството. Проверка може да се направи и на следния интернет адрес: www.grao.bg/elections/.

Няма точна информация колко членове на Секционните избирателни комисии са ваксинирани, съобщиха още говорителите на ЦИК. „Това е децентрализиран процес, но според нас процедурата върви добре“.

✓ Диана Ковачева: Трябва да бъде приет изцяло нов закон за личния фалит

Обърнах се към Асоциацията на колекторските фирми с настояване да направят проверка на сигналите, които получих, за опити за злоупотреба или заобикаляне на закона. Всеизвестни са оплакванията на гражданите от тормоз от страна на колекторските фирми. Това заяви в сутрешния блок ["Денят започва"](#) омбудсманът Диана Ковачева.

Влизането в сила от 2 юни на новите разпоредби би трябвало да даде глътка въздух на длъжниците. Трябва да бъде приет изцяло нов закон за личния фалит. За мен това е една първа крачка, призова омбудсманът.

„Тук няма критерии за добросъвестност и дали има обективна невъзможност на длъжника да изплаща задълженията си. Това подканване се състои в това гражданите да признаят дълга си. Това не води до началото на нова погасителна давност. Тя просто изтича след тези 10 години. Има проблем обаче с разсрочването на дълга. Тук вече има нов падеж и започва да тече нова давност. Съветвам хората нищо да не подписват без да са се посъветвали в юрист. Изтичането на погасителната давност не заличава задължението, а отпада само възможността на кредитора да търси задължението. Задълженията могат да бъдат платени при желание на длъжника и след изтичане на давността. Трябва да има закон за колекторските фирми и за фирмите за бързи кредити“, посочи Ковачева.

„Давността не се прилага служебно. За да се възползва един длъжник от тази 10-годишна давност, той трябва да възрази пред съд. Кредиторът не е длъжен да приеме възражение, ако се възрази пред него. Когато кредиторът не приеме извънсъдебно възражение, човек завежда възражение по съдебен път. Така той има правно основание да откаже да плати, докато съдът не се произнесе. Едно разсрочване може да доведе до нова давност“, заяви още Диана Ковачева.

✓ Дни преди отварянето: Няма кой да работи в заведенията

Броени дни преди отварянето на заведенията у нас - стотици обяви за набиране на персонал. В Пловдив, например, най-търсени са готвачите, защото голяма част от тях са започнали да работят другаде, за да преживеят шестмесечния локдаун. Освен да подготви обектите за отваряне, пред бранша стои още едно предизвикателство - да намери кой да работи в тези заведения. Над 35 000 души и то квалифициран персонал, трайно са напуснали сектора. Данните са на Министерството на труда и социалната политика.

Готвачи, сервитьори и бармани масово са се насочили към индустрията, строителството и дори транспорта. В сектора смятат, че могат да върнат отново кадрите като предложат сигурност и добро заплащане. А за летния сезон вероятно ще се търсят работници от други страни.

През последните три години Йордан е работил като готвач. След първото затваряне на заведенията става служител във фитнес. А негови колеги са започнали в строителството, в транспорта или в големи предприятия. В момента среща десетки обяви за работа в кухня, но не смята да кандидатства.

Йордан очаква и драстично по-ниски заплати в бранша, докато бизнесът си стъпи на краката.

Тепърва ще има обяви, когато започне официално да се работи, имайки предвид, че едно голямо предприятие дава петдневна работна седмица през деня и един нискоквалифициран готвач, той взима такава сума, каквато може да взима в същия завод, защо трябва да работи като готвач? Той си прави сметката, че там ще е по-подсигурен и ще е целогодишно, нали така, смята Николай Баруков, собственик на ресторант.

От браншовата организация и ресорното министерство имат резервен вариант да внасят работници от чужбина.

Ние реално, за да стигнем някакви по-нормално качество на обслужването, ние тези 35 000 души трябва да ги набавим от някъде и лека полека да си ги върнем, обяснява Еньо Енев, председател на БХРА.

В бранша са категорични, за да си върнат персонала, ще предложат добри заплати, защото, ако се въведе почасово заплащане, това също може да откаже кадрите.

✓ Дадоха на съд двама бивши ръководни служители в ГДБОП за получаване на подкупи

Специализираната прокуратура внесе в Специализирания наказателен съд обвинителен акт срещу бившия началник на отдел „Наркотици“ в ГДБОП Ц.П. и бившия началник сектор в същия отдел К.В.

Те са предадени на съд за това, че от началото на 2017 г. до 25.06.2020 г. в качеството си на длъжностни лица, заемащи отговорно служебно положение, участвали в организирана престъпна група за получаване на подкупи от лица и групи за разпространение на наркотици - обект на наблюдение от отдела, в който служат, съобщиха от прокуратурата.

Подкупите, вариращи от 20 000 до 50 000 лв. месечно, били искани и получавани като „хонорар“ за осигуряване на протекции - затрудняване или осуетяване на разработки на отдела срещу дадената наркогрупа, предприемане на действия и образуване на досъдебни производства срещу нейни конкуренти, предоставяне на информация за подготвяни полицейски операции с цел укриване на доказателства и на участници в престъпната дейност.

Обвинен и предаден на съд за участие в групата е и Д.Т. в качеството му на посредник на Ц.П и К.В. Той се свързвал с членове на наркогрупи, договарял с тях исканите суми, уреждал срещи с полицейските служители, събирал подкупи.

Досъдебното производство срещу престъпната група бе образувано от Специализираната прокуратура по материали на Дирекция „Вътрешна сигурност“ на МВР. На 25.06.2020 г. Ц.П. бе задържан в района на гара „Захарна фабрика“ в столицата при получаване на подкуп от участник в група за наркотици. Същия ден бяха задържани и обвиняемите К.В. и Д.Т.

Към момента бившият началник на отдел „Наркотици“ в ГДБОП е с мярка за неотклонение „домашен арест“. Мерките за процесуална принуда на другите двама участници в групата са „гаранция в пари“.

Със заповед на министъра на вътрешните работи от 15.01.2021 г. на полицейските служители е наложено наказание „дисциплинарно уволнение“.

Предстои Специализираният наказателен съд да насрочи разпоредително заседание по делото.

✓ Гърция вече тества и шофьорите на камиони при влизане в страната през "Кулата"

Гръцките власти въведоха задължително тестване за COVID-19 на шофьорите на тежкотоварни автомобили на граничния пункт Кулата-Промахон.

Властите тестват шофьорите с бързи тестове. До момента на влизане в Гърция тестове се правеха само на шофьорите на леки автомобили и автобуси.

БНР

✓ Парламентът решава за получаване на гражданство срещу краткотрайни инвестиции

Парламентът решава дали да се дава българско гражданство на чужденци срещу краткотрайни инвестиции. Промените в закона ще бъдат обсъдени на второ четене.

Това са чужди лица, които са получили разрешение за постоянно пребиваване в нашата страна на основание, че са вложили над 1 милион лева в акции на български дружества, облигации и съкровищни бонове или са увеличили тази инвестиция до 2 милиона лева. В първия случай те досега можеха да получат български паспорт след пет години пребиваване в България, а ако се увеличили вложението си до два милиона лева, можеха да кандидатстват за паспорт и след една година.

В закона остава възможността за получаване на българско гражданство от инвеститори с трайни инвестиции, които са сертифицирани по реда на Закона за насърчаване на инвестициите със сертификат клас "А" или "Б", както и за приоритетен инвестиционен проект.

Депутатите ще гласуват на второ четене промени в Закона за чужденците. Предвижда се студентите граждани на трети държави, които завършват образованието си в Република България, да могат да продължат да работят в страната, без да е необходимо да напускат нейната територия с цел издаване на виза за дългосрочно пребиваване.

В дневния ред на Народното събрание е и изслушване на вицепремиера Томислав Дончев. Той ще обясни готовността на България да представи пред ЕК финалния вариант на Националния план за възстановяване и устойчивост и подготовката на Споразумението за партньорство за програмния период до 2027 година и на оперативните програми.

Трима министри ще отговорят по време на парламентарния контрол на депутатски въпроси. Министърът на финансите Кирил Ананиев ще отговори на въпрос на Румен Гечев относно постъпленията в бюджета от публичните вземания от хазартния бизнес за миналата година. Финансовият министър ще даде информация относно констатациите на ОЛАФ за несъбраните мита от български митници в особено големи размери.

Другите двама министри, които ще участват в парламентарния контрол са екоминистърът Емил Димитров и министърът на земеделието Десислава Танева.

✓ Огнян Траянов: IT бизнесът целенасочено инвестира в образованието

Разговор с председателя на БАИТ Огнян Траянов

Българската асоциация по информационни технологии (БАИТ) връчи своите годишни награди в различни категории за принос в развитието на информационните и комуникационните технологии.

Десетата церемония се проведе онлайн под патронажа на президента Румен Радев.

Тази година за наградите се състезаваха 93 проекта в 7 категории.

Отличените са личности, институции и компании, които през 2020 г. показаха професионализъм и иновативност.

„Награди заслужиха не само фирми с принос в ИКТ, но и пионерите, авангардните потребители на информационните технологии“, обърна внимание председателят на УС на БАИТ и изпълнителен директор на ТехноЛогика Огнян Траянов при гостуването си в Радио София.

В оспорваната категория „Младежка награда“ тази година са били представени прототипи или работещи разработки. Отличието получи 9-окласникът Радостин Чолаков от МГ „Акад. Кирил Попов“ от Пловдив с иновативния проект „АзБуки.ML“, целящ да направи използването на *machine learning* технологиите за обработка на естествен език лесно достъпни и широко използвани в българската IT индустрия. Разработката има връзка с областта, в която навремето е работил инж. Николай Илиев, първи председател на БАИТ и почетен изобретател, който получи наградата, под знака на 25-годишнината от създаването на организацията и приноса на асоциацията за развитието на IT индустрията в България.

„Коронавирусът ни постави маски, но от друга страна много маски паднаха. Ясно се видя кой какво изповядва и кой – само го проповядва“, образно допълни Огнян Траянов. – „Българските IT фирми показаха не само, че са в авангарда на обществото не само със своята иновативност, но и със социалната си ангажираност. Помогнахме и на медици, и на учители.“

Траянов обърна специално внимание на категория „Образователна награда“, в която победител е 10-окласникът Георги Германов от СПГЕ „Джон Атанасов“, който вече преподава роботика, електроника и 3D принтиране на ученици от I до VII клас.

БАИТ инвестира в образованието. Създадени са 300 видеоурока. В ход е програмата „IT бизнесът преподава“. IT грамотността не е важна само за бъдещите IT специалисти. Тя е необходима във всяка област, за пряка форма на професионална реализация, подчерта Огнян Траянов.

[С него разговаря](#) Катя Василева.

✓ **Твоят избор има значение: Две бутилки повече българско вино на семейство компенсират износа за 2020 г.**

По какъв начин закупуването на български стоки подпомага българската икономика? Как нашият избор може да компенсира загубите от износа на родно производство в годината на пандемията?

Темата коментира в „Нашият ден“ **Бойко Таков**, изпълнителен директор на Изпълнителната агенция за малки и средни предприятия, по чиято инициатива започна кампанията „Твоят избор има значение“.

„Как с нашия избор, който има значение, можем да компенсираме загубите на нашите износители в определени сектори, стоки и услуги? Това, което ние показваме съвсем практично с инициативата, е как едно от десет домакинства, ако закупи мебели на стойност 200 лв., може да компенсира спада в този сектор за 2020 г. и така с още седем различни примера. Говорим за спада в износа за 2020 г. – казва той и допълва – Освен с мебелите, направили сме с шоколад, с велосипедите, с текстил, с виното...“

„Всичките примери, които ние сме дали, работили сме с неокончателни данни, защото статистиката излиза с известно закъснение, но с приблизително доста голяма точност. Видели сме определения процент спад на износа и го пречупваме през домакинството. В България по данни на НСИ има около 3 млн. домакинства, реално през сумата, която е спадът за сектора, изчисляваме колко домакинства, колко пари са, и ако направят съответния избор, ще се компенсира този спад за годината.“

Виното

„Ако всяко второ домакинство закупи две бутилки в годината повече българско вино, ще се компенсира спадът в износа. Което е много лесно за изпълнение, всеки в рамките на една година може да купи две бутилки повече.“

Механизъмът

„Със закупуването на всяка една българска стока се завърта съответната верига, в която са – заплати, осигуровки, данъци. Оттам са всички разходи, които съпътстват социалната сфера. Цялата икономика работи добре, когато нашите производители, БВП е в ръст.“

Разговора можете да чуete от [звуквия файл](#).

✓ **С 5 млн. лв. държавата насърчава земеделците да застраховат продукцията си срещу бедствия**

Държавата отделя 5 милиона лева, за да насърчи земеделците да застраховат продукцията си срещу неблагоприятни климатични събития. Подпомагането ще бъде под формата на процент от стойността на застрахователната премия.

Очаква се ДФ „Земеделие“ да публикува указанията за кандидатстване.

Поради зачестилите суши, наводнения и измръзвания през последните години зърнените култури за пръв път влизат в обхвата на подпомагане по схемата.

Максималният размер на подкрепата, която може да получи един фермер, който отглежда овощни, зеленчукови, етерично-маслени и тютюн, е до 65% от стойността на застрахователната премия или до 195 лв. на хектар при размер на застрахователната премия от 300 лв. на хектар.

Стопаните, които застраховат зърнени и маслодайни култури, могат да получат до 35 на сто от стойността на застрахователната премия или до 21 лв. на хектар при размер на застраховката от 60 лв.

Целта на помощта е земеделските стопани да бъдат мотивирани да се застраховат срещу бедствия, които все по-често унищожават реколтата им през последните години.

✓ **Как да подготвим технически паспорт на сграда**

До 2022 година всички жилищни сгради, построени преди 2007 година, трябва да имат технически паспорт. Документът отразява реалното техническо състояние на сградата.

Изискването е на Европейския съюз. Липсата на такъв паспорт се санкционира финансово, но това не отменя издаването му. Той ще се изисква и при нотариални сделки. В техническия паспорт трябва да има информация за сградата, характеристики, предписания за бъдещи ремонти, които трябва да се направят, за да може тя да се поддържа в добър вид и инструкции за безопасност. Идеята на паспортизацията е да се създаде един стандарт, от който да може да бъде добита една обективна представа за сградата.

Два са начините за изготвяне на този технически паспорт в зависимост от това, дали сградата е нова, или е въведена в експлоатация. Новите сгради задължително трябва да имат паспорт, той се прави на база техническия проект. Без него сградата не може да получи разрешение за ползване.

При съществуващите сгради, за да се изготви технически паспорт, трябва да се събере екип от проектантите, който да направи обследване, на база това обследване се изготвят доклади, които са основа за изработването на техническия паспорт.

Единият от вариантите е да се потърси надзорна фирма, другият е да се потърси екип от проектантите, които са обявили, че предлагат такъв вид услуги. Цената за изготвяне на паспорт се определя от площта на сградата, има значение и кога е въведена в експлоатация. За по-старите сгради са необходими по-големи обследвания. От голямо значение е и състоянието на самата сграда. Цените варират от 3 до 5 лева на квадратен метър.

Ако не бъде изготвен технически паспорт в указания срок – до края на тази година, кметът на общината е длъжен служебно да предприеме изготвянето му, служебно отиват проектантите, които го изготвят, а собствениците стават длъжници на общината.

Къщите на село също трябва да имат технически паспорт.

✓ Нови енергийни етикети на домакинските електроуреди от 1 март

Нови енергийни етикети на домакинските електроуреди влизат на пазара от 1 март. Нов елемент при етиктирането е QR кодът, който след сканиране ще отвежда потребителите в уебсайт, съдържащ информация за продукта.

От началото на следващата седмица познатият енергиен етикет на Европейския съюз ще се появи на пазара с нов дизайн и с постоянна енергийна скала от А до G за редица домакински електроуреди, сред които перални, съдомиялни, хладилници и фризери.

За да информират потребителите, от Сдружението на производителите на домакински електроуреди в България представят видеоклип:

"За много продукти казваме довиждане на плюсовете и се връщаме на скалата от А до G. Това е нов рестарт, който отваря място за по-нататъшни иновации. Променя се етикетът, но не и консумацията на енергия".

Промяната се въвежда със законодателството на Европейския съюз поради изискванията, с които се установяват и по-строги методи за тестване на енергийната ефективност.

Уредите от сегашните най-високи енергийни класове слизат надолу по скалата в категориите C и D, а класовете нагоре постепенно ще се запълват с новите модели уреди.

Промяната ще се осъществява поетапно, докато новото законодателство бъде изцяло прието.

✓ Подобрене на потребителските и бизнес нагласи в ЕС и България през февруари

Икономическите нагласи в еврозоната и в целия Европейски съюз се подобриха през февруари по-силно от очакваното благодарение на по-голям оптимизъм в индустрията, сферата на услугите и сред потребителите.

Това показват резултати от последно проучване на Европейската комисия, оповестени в четвъртък.

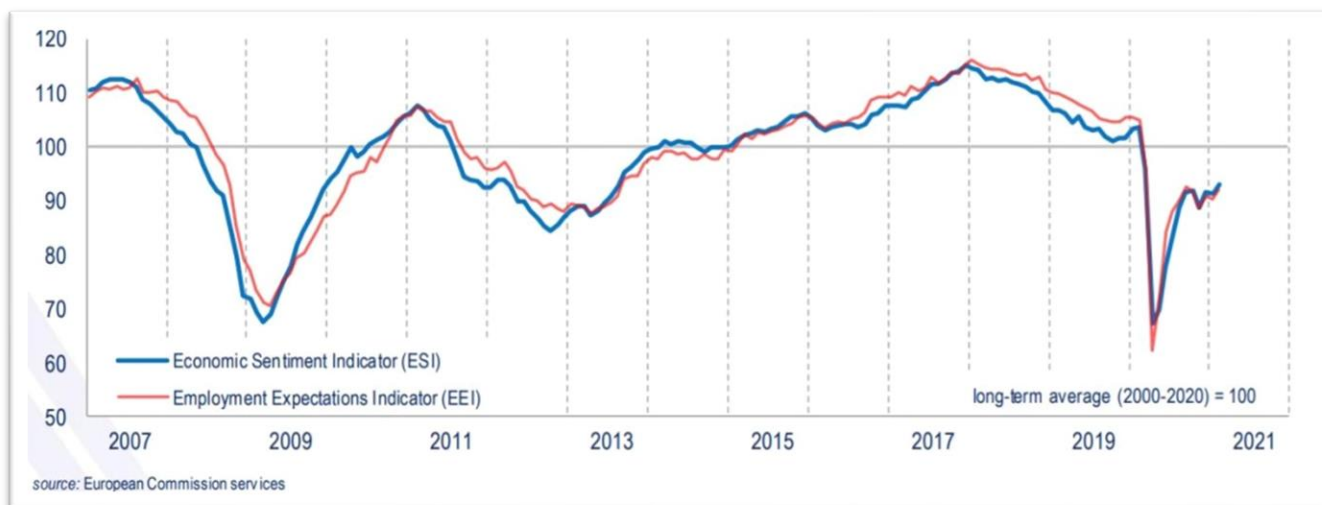
ЕК отчета подобно подобрение на бизнес и потребителските нагласи и в нашата страна през втория месец на 2021 г.

Индексът, измерващ икономическото доверие в рамките на ЕС, се повиши през февруари до 93,1 пункта от 91,2 пункта през януари. Съответният индекс за еврозоната пък нарасна до 93,4 от 91,5 пункта при осреднени очаквания на финансовите пазари за по-слабо повишение до 92,0 пункта.

Подобряването на икономически нагласи в ЕС и в частност в еврозоната е водено от по-нататъшно засилване на доверието в индустриалния сектор и от изненадващо засилване на доверието в сферата на услугите при влошаване в търговията на дребно.

Индексът на потребителското доверие за еврозоната се повиши през февруари до -14,8 от -15,5 пункта през януари, а за целия ЕС до -15,7 от -16,5 пункта.

Графики на икономическите и на очакванията за трудова заетост в ЕС

Аналогичният индекс на икономическите нагласи в България също нарасна през февруари до 83,5 пункта от 81,1 пункта през януари, когато се повиши за пръв път от септември 2020 г.

През февруари проучването на ЕК отчита обаче влошаване на нагласите в промишления сектор на нашата страна (понижение на съответния индекс до -9,2 от -8,8 пункта месец по-рано), но при рязко подобрение в сферата на услугите (до -16,6 от -22,8 пункта), както и повишение в търговията на дребно (до -1,9 от -3,3 пункта) и в строителството (до -15,2 от -19,8 пункта).

Индексът на потребителското доверие в България се подобри през февруари до -30,9 пункта от -31,8 пункта през януари, нараствайки за втори пореден месец от декемврийското дъно от -32,5 пункта (най-ниско ниво от юли 2020 г. насам).

В същото време индексът, измерващ очакванията за заетостта и трудовия пазар, също бележи повишение през февруари както в рамките на целия ЕС (до 91,9 от 90,2 пункта), така и в еврозоната (до 90,9 от 89,1).

За България индексът на заетостта се повиши през февруари до 102,1 пункта от 101,8 пункта през януари, достигайки най-високо ниво от март 2020 г., когато първата коронавирусна вълна доведе до въвеждане на строг локдаун и в нашата страната.

✓ **Макрон: Паспортите за ваксинация няма да са справедливи спрямо младите хора**

Въвеждането на паспорти за ваксинация, което искат някои страни като Гърция, няма да бъде справедливо към младите хора, заяви френският президент Еманюел Макрон, цитиран от Ройтерс, цитирана от БТА.

Младешите са на опашката на програмите за ваксинация, посочи френският президент след вчерашната виртуална среща на високо равнище на ЕС. Според него това може да факто да забрани на младите да пътуват по време на летните отпуски. Макрон добави, че самият той е готов да приеме да му бъде поставена ваксина на „АстраЗенека“, ако това му бъде предложено, когато дойде неговия ред. „Предвид последните научни проучвания, ефективността на ваксината на „АстраЗенека“ беше доказана“, посочи той.

По-рано тази година Макрон предизвика смайване във Великобритания, като заяви, че разработената от „АстраЗенека“ и Оксфордския университет ваксина е „почти неефективна“ при лицата над 65-годишна възраст.

Френският президент заяви също, че „АстраЗенека“ не е изпълнила поетите ангажименти за доставки и лидерите на ЕС оказват натиск над компанията да навакса пропуснатото. Според Макрон обаче механизмът за контрол на износа на ваксини не трябва да се използва за забрана на износа им, защото това би било контрапродуктивно.

След виртуалната среща на ЕС вчера председателката на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен изрази оптимизъм, че поставената задача за ваксиниране на 70 на сто от европейските граждани до края на лятото ще бъде изпълнена. Тя посочи, че се очаква голямо увеличение на доставките на ваксини от различните лаборатории, достатъчни за ваксинирането на 225 милиона европейци.

Данните, разпространени от Еврокомисията показват, че се очаква до края на юни да бъдат доставени близо 600 милиона дози.

„Епидемиологичната ситуация остава сериозна и новите варианти (на коронавируса) създават допълнителни проблеми“, затова е необходимо да се запазят наложените ограничения и да се положат повече усилия за ускоряване на доставката на ваксини, се казва в изявление, публикувано след края на първия ден от срещата на високо равнище на ЕС.

✓ **Джанет Йелън определи Covid ваксините като "най-силния стимул" за световната икономика**

Министърът на финансите на САЩ Джанет Йелън заяви [в писмо до Групата на 20-те най-силни икономики, известни като G-20](#), че ваксинациите срещу Covid-19 са най-силният стимул, който страните могат да предоставят на световната икономика.

"Бързата и истинска глобална програма за ваксинация е най-силният стимул, който можем да предоставим на световната икономика", каза Йелън на своите колеги - финансови министри от G-20.

Американският финансов министър също така призова членовете на G-20 да увеличат подкрепата си за програми, предназначени за доставка на ваксини до всички части на света, и също така ги призова да продължат да извършват "значителни действия в областта на фискалната и финансовата политика" в подкрепа на икономическото възстановяване.

"Повече от година глобалната общественост е изправена пред историческо предизвикателство от двойната здравна и икономическа криза, причинени от коронавирусната пандемия. Covid-19 няма националност, нито зачита границите и ние продължаваме да виждаме опустошителното му въздействие върху здравето и благосъстоянието на нашите хора, нашите икономики и социалната структура на нашите общества", написа тя.

"Никоя нация не може сама да обяви победа над тези кризи. Всъщност нашето сътрудничество никога не е имало по-голямо значение. Това е момент, създаден за действие и за многостранност", посочи в своето писмо Джанет Йелън.

"Първата ни задача трябва да бъде спирането на коронавируса. Ограничаването на пандемията по целия свят е от първостепенно значение за стабилното икономическо възстановяване", подчерта финансовият министър на САЩ.

✓ **БВП на САЩ нарасна с 4,1% в края на 2020 г., но се сви с 3,5% за цялата година**

Растежът на американската икономика се забави рязко през последното тримесечие на 2020 г. до 4,1% на годишна база след рекорден подем с над 33% през предходните три месеца, тъй като силната нова коронавирусна вълна в страната ограничи икономическото възстановяване.

За цялата 2020 г. БВП на САЩ се сви с 3,5%, което представлява най-дълбоката рецесия от далечната 1946 година, след като през 2019 г. американската икономика нарасна с 2,2%. Това представлява и първото свиване на икономиката на САЩ след глобалната финансова криза през 2008-2009 г.

В рамките на четвъртото тримесечие на изминалата година БВП се повиши с 4,1% годишно след ръст от 33,4% през третото тримесечие, като това представлява слаба възходяща ревизия спрямо експресната оценка за растеж от 4 на сто, но при осредни очаквания на финансовите пазари за повишение с 4,2 на сто.

Потребителските разходи, които са основен генератор за икономическия растеж, се повишиха през четвъртото тримесечие на 2020 г. с едва 2,4% на годишна база спрямо експресна оценка за повишение с 2,5% и след тежен ръст с цели 41% през периода юли - септември

В същото време обаче бизнес инвестициите бяха по-силни от очакваното, като разходите за бизнес оборудване скочиха през последното тримесечие с 25,7% след техен ръст с над 68% през третото тримесечие. Общите бизнес инвестиции се увеличиха с 14,0%, но след скок с 22,9% през предходните три месеца, докато жилищните инвестиции нараснаха с 35,8 на сто.

Американският износ пък нарасна през четвъртото тримесечие на 2020 г. с 21,8% (след скок с близо 60% през третото тримесечие), докато вносът се увеличи с 29,8% (след ръст с 93,1% през юли - септември), като по-големият търговски дефицит се отрази негативно на данните за БВП.

✓ САЩ: Рязък спад на исквете за обезщетения за безработица до тримесечно дъно от 730 хиляди

Броят на американците, които загубиха своята работа и поради това потърсиха обезщетения за безработица, отбеляза изненадващо рязко понижение през последната седмица до тримесечно дъно на фона на спадащия брой на инфектирани с Covid-19. Краткосрочните перспективи за пазара на труда обаче продължават да бъдат неясни с оглед на сериозните зимни бури, които удариха американския юг в средата на февруари.

Молбите за помощи за безработица през седмицата до 20-и февруари се понижиха със 111 000 до 730 000 (тримесечно дъно) спрямо 841 000 седмица по-рано, докато осреднените очаквания бяха за около 830 хиляди.

Други 451 402 американци обаче пък са кандидатствали за обезщетения чрез временната федерална помощна противоепидемична програма, заявиха от правителството.

Като се добавят новите държавни и федерални искове, правителството получи през миналата седмица 1,16 милиона заявления за обезщетения за безработица, като комбинираните искове не са спадали под 1 милион на седмица от месец май 2020 г. насам.

Броят на обезщетения за безработица достигна своя рекорден връх от 6,867 милиона през седмицата до 28-и март 2020 г., когато беше първият Covid локдаун, след което техният брой започна да се понижава, но продължава да се задържа трайно над техния пик от 665 000, достигнат по време на Голямата рецесия преди повече от десет години (през 2007-2009 г.).

Междувременно броят на хората, които вече получават щатски обезщетения за безработица, се понижи през седмицата до 13-ти февруари със 101 хиляди до 4,42 милиона. Те са известни като продължаващи искове за обезщетения за безработица.

Междувременно Търговският департамент на САЩ отчете силен ръст на промишлените поръчки през януари.

Поръчките за промишлено произведени стоки за дълготрайна употреба се повишиха през януари с 3,4% спрямо декември 2020 г., когато нараснаха с 1,2%, докато очакванията на финансовите пазари бяха за доста по-скромен растеж с 1,1 на сто.

Поръчките за дълготрайни потребителски стоки, без тези за транспорта, пък се повишиха с 1,4% през януари след ръст с 1,7% месец по-рано.

Дума

✓ БТА ще е с безплатен достъп

БТА ще разпространява без заплащане информационните си продукти. Това решиха депутатите като приеха окончателно промени в закона за БТА, съобщи БНТ.

Според вносителите от ГЕРБ това ще допринесе и в борбата с фалшивите новини. За безплатен достъп до БТА призова още преди да бъде избран на поста новият директор на агенцията Кирил Вълчев.

Според промените, платени ще останат архивът на БТА, специализираните услуги и продукти, издателски и продуцентски дейности и интелектуални продукти. Заради тези промени БТА ще получи допълнителни средства от бюджета.

В края на януари парламентът избра юристът Кирил Вълчев за нов генерален директор на БТА.

✓ Илияна Йотова: Вторият ни мандат няма да бъде резултат от задкулисни договори

Каквото и да ни коства, вторият мандат няма да бъде резултат от задкулисни преговори, пазарлъци и договори. Това увери вицепрезидентът Илияна Йотова в предаването "Лице в лице" по БиТиВи. За тези четири години от нашия мандат с президента ние спазваме обещанията си. Това за мен е най-голямото ни постижение, подчерта тя. Добави и още нещо – „Нито веднъж не съм се съмнявала в подкрепата на БСП за нашите кандидатури.

Каквото и да говорят нашите опоненти, президентът Радев направи възможна промяната в България. Дано да сме прави в това, което мислим, ще проличи след няколко месеца, посочи Йотова.

Точно тази промяна гарантира живота на хората и дава перспектива на младите хора да останат и да градим една модерна България. За тези четири години аз нито веднъж не съм усетила, че от БСП проявяват негативизъм към нас. Диалогът с тях не е прекъсвал. Какво ще реши БСП за нашата кандидатура, ще разберем след 4 април. Преди четири години аз бях партийната кандидатура и никога не съм го крила. Като влязохме на "Дондуков 2", с президента Радев обявихме, че приключваме с партийното говорене и смятам, че изпълнихме и това обещание, каза още вицепрезидентът.

Корнелия Нинова може да се похвали, че успешно е защитила тази кандидатура - на президента Радев, убедена е Йотова. Решението за нашето повторно кандидатиране дойде след дълги разговори, дискусии и анализи. Няма безгрешни хора и ние много добре знаем, че не винаги сме били прави, но искаме да продължим с връщането на държавността, категорична е тя.

Според нея реакцията на БСП не е двоумена. Категорично мога да заявя, че всички приказки за разрыв между нас и БСП са спекулации, категорична бе Йотова. Предстои ми разговор с г-жа Нинова, ще видим каква е тяхната стратегия, продължи тя.

За мен е спекулация и твърдението, че Румен Радев е поставено лице на Москва. Това не е вярно. Балансираната външна политика, която водеше президентът, доказва това мое виждане. Не е вярно също така, че никой не е канил президента в чужбина. Това много лесно може да се провери на сайта на президентството. Румен Радев беше обвиняван и в проамериканска политика заради инициативата "Три морета". За мен президентът винаги е защитавал българските национални интереси, подчерта Илияна Йотова.

На въпрос как би открито мандата им с президента Радев, Йотова отговори така: „Аз би тръгнала от спазените обещания“. Протестите започнаха заради подкрепата за нас, за нашата институция. Протестът казваше всичко онова, което е нашата политика, изтъкна тя. Хората на площадите казаха: "Не искаме да живеем в страна, която е абонирана за последното място във всичко!"

✓ НАП подхваща хората със системни доходи от продажби в нета

Крайният срок за подаването на данъчните декларации е до 5 май

Националната агенция за приходите (НАП) разполага с данни за доходите на физическите лица от продажбата на вещи през сайтове в интернет и очаква те да ги декларират до 5 май, ако подлежат на облагане. Данък се дължи, само ако става дума за регулярни продажби на стоки "по занятие", които очевидно не са придобити за лично ползване, а с цел търговия. Това стана ясно от представяне на новостите в данъчната кампания за личните доходи.

От 8 март ще са достъпни предварително попълнените от данъчната агенция декларации на хората, които имат облагаеми доходи извън заплатата по трудово или служебно правоотношение. За първи път тази година в приложение 2 на формуляра ще излизат попълнени и получените от данъчните данни за продажби, осъществени миналата година през сайтове в интернет. Хората не са длъжни да се съгласяват с въпросните суми, но носят отговорност за верността на крайната информация, която подават към НАП и под която се подписват.

От агенцията успокоиха хората, че ако са продавали единични вещи за лично ползване - детски стоки, техника, мебели и др., те не дължат данък и няма нужда да декларират трансакцията. Ако обаче става дума за системни продажби, които имат характер на търговска дейност, осъществявана от физическо лице, сделките са облагаеми с 15%. Тъй като не е регистриран като едноличен търговец, въпросният гражданин може да се наложи да плати данък върху цялата продажна цена на стоката, ако не успее да докаже документално цената на придобиване. Затова от НАП съветват хората, които се занимават с търговия в интернет, да се регистрират като еднолични търговци, тъй като този режим позволява много повече облекчения в сравнение с дейността като физическо лице. НАП разполага с данни за онлайн продажбите предимно от наложените платежи.

За пръв път тази година ще е възможно гражданите, които имат да получават надвнесен данък, да изберат дали да си получат парите по банков път, да платят с тях стари задължения или да ги оставят по сметката, за да покрият с тях бъдещи данъци или осигуровки. Новост е също, че в предварително попълнените декларации ще има и информация за продажбите на моторни превозни средства, ако собствениците им са ги притежавали по-малко от 12 месеца. Ако човек купи автомобил и го препродаде след по-малко от 12 месеца, той дължи данък от 10% върху положителната разлика между продажната и покупната цена.

От НАП изрично уточниха, че увеличеното данъчно облекчение за семействата с деца (450 лв. за едно дете, 900 лв. за две и т. н.) ще може да се ползва едва през 2022 г. (или най-рано в края на тази година през работодателя) за доходите от 2021 г. В настоящата данъчна кампания отстъпката е на нивото от миналата - 20 лв. за едно дете, 40 лв. за две и т. н. За доходите от 2021 г. хората могат да ползват и облекчение за ремонт, като намалят данъчната си основа с до 2000 лв., платени за труд на майстори. Реално максималната отстъпка от данъка за годината може да бъде 200 лв.

Хората, които подадат декларацията си по електронен път, могат да ползват 5% отстъпка от данъка за довносяне, но не повече от 500 лв., ако подадат формуляра и платят данъка до 31 март. Повече информация за попълването на годишната декларация и плащането на данъка може да се намери на сайта на НАП.

✓ Свободното ваксиниране спря

Бойко Борисов заплашва със съд, Петър Витанов го обори

Спряха т.нар. зелени коридори за ваксинация срещу КОВИД-19. Ваксините свършиха, а доставките се бавят. "АстраЗенека" намали количествата за Европа, а България ще получи до август едва 40% от предварително обявените бройки.

"Ако трябва - има и съд, и да ни се върнат парите за това, което сме инвестирали", безадресно заплаши Бойко Борисов. Евродепутатът Петър Витанов обаче го опроверга, че според договорите с "АстраЗенека" ЕК не може да търси правата си по съдебен път, а само може да не плати на компанията оставащата част от парите.

В България продължава ръстът на заболяемост от КОВИД-19, леглата за средно и тежко болни са заети на 47%, а реанимационните - на 51%.

Ангелов призна, че едва 40% от очакваното количество на ваксината ще се получат до август. "Уважаеми представители на "АстраЗенека", нека съм пределно ясен, нямаме нужда от учтивост, имаме нужда от ваксини. Настояваме да се спазват уговорките", започна той поредната си пресконференция.

Ден по-рано изненадващо станало ясно, че на 1 март България може би ще получи 52 800 дози, а не очакваните 142 437. От договорените за февруари над 451 хил. дози пък щели да дойдат 170 400. Ангелов увери, че при пристигането на обещаните 52 800 дози половината ще бъдат запазени за "втора игла". По-късно в писмо до медиите "АстраЗенека" писа, че "до средата на март се очакват още две доставки".

Ядосан и с назидателен тон премиерът Бойко Борисов заяви, че големите компании-производители на ваксини трябва да спазват договорите с Еврокомисията. "Ако трябва - има и съд, и да ни се върнат парите за това, което сме инвестирали. Напомням на тези големи световни компании, че ние инвестирахме, за да произведат ваксините", закани се премиерът.

Борисов обаче не даде знак, че властта в България обмисля каквито и да било други варианти за намиране на ваксини за българските граждани, освен да чака трите одобрени в ЕС лекарства.

Евродепутатът от "БСП за България" Петър Витанов опроверга премиера и заяви, че "от договорите с "АстраЗенека" е видно, че не може да се търсят правата на ЕК по съдебен път заради забавянето на доставките". "ЕК може да не плати оставащата част от парите за ваксини на компанията. Досега са предплатени близо 350 млн. евро, а останалите средства може да ги плати след получаването им", предупреди той. Другата възможност е ваксините, които се произвеждат на територията на ЕС, да останат само за ЕС.

Ваксините се бавят на фона на нарастващите нови случаи на КОВИД-19 и пациентите в болница. Седемдневната заболяемост е 216 на 100 хил. население, съобщи проф. Венцислав Мутафчийски, което е ръст с 26% от миналия четвъртък. От думите му стана ясно, че леглата за пациенти с КОВИД-19 са на изчерпване във ВМА, "Пирогов" и "Св. Анна" в София. Заетостта на леглата в страната за средно тежки и тежки случаи е 47%, а на реанимационните - 51%. Смъртността обаче бележи лек спад. Въпреки това премиерът продължава да настоява за отваряне на заведенията и да се хвали с либералните мерки, които страната ни е въвела.

✓ Евролидерите разделени за вакцинационните паспорти

Както се очакваше, евролидерите са на различни мнения за това трябва ли паспортите за ваксинация срещу ковид да дават предимства на европейските граждани при пътуване зад граница. За това настояват държави като Гърция и Италия, други обаче са на различно мнение. Премиерът на България Бойко Борисов обяви по-рано вчера, че също подкрепя общ европейски вакцинационен паспорт.

Снощи започна видеоконферентно заседание на лидерите на страните-членки, което е посветено на борбата с вируса и ваксините.

Европейският съвет не успя да постигне единодушие за ползата от удостоверенията за ваксинираните, съобщи ДПА. Ще продължим търсенето на подход и ще обсъдим отново този въпрос, се посочва в изявление на участниците във вчерашното онлайн заседание.

Държави като Франция и Германия не искат ваксинирането срещу КОВИД-19 да осигурява повече права при пътуване. В другия лагер са няколко държави, като зависимите от туризма Гърция и Кипър, които се надяват да спасят следващия си туристически сезон.

Кипър вече сключи съответно споразумение с Израел - световния лидер във вакцинационната кампания. То предвижда ваксинираните израелци да могат да дойдат на почивка на острова от 1 април.

Ако ЕС не може да договори на общностно равнище ползи за ваксинираните или придобилите имунитет европейци, то Австрия и други страни ще предприемат самосиндикални мерки в тази насока, предупреди от своя страна австрийският канцлер Себастиан Курц.

В навечерието на видеоконферентната среща австрийските медии съобщиха за намерението на Курц да предложи европейски "зелен паспорт", който да представлява дигитално доказателство за направена ваксина, тест или за прекаран коронавирус. Притежателите на "зелен паспорт" ще могат да пътуват свободно, служебно или на почивка, ще могат да ходят на ресторант, да посещават културни събития. Имунизационният паспорт ще е един вид билет за връщане към нормалния живот, заявява канцлерът.

Подобни предложения имат Гърция, Португалия и Испания. Тези държави вече поставиха изискване за европейски документ за имунизация.

Не се очаква европейските лидери да вземат решение по въпроса. Разговорите сега са съсредоточени върху взаимното признаване на сертификатите за ваксинация и тестване, като мнозина искат обща рамка, казаха европейски дипломатически източници.

В изявлението за вчерашното онлайн заседание се посочва, че засега ограниченията за пътуване през граница в ЕС за развлечения трябва да останат в сила.

Европейският съвет настоява производителите на ваксини да осигурят предсказуемост за доставките и да ги извършват по графика, залегнал в сключените договори.

Мениджър

✓ Конституционният съд ще се произнесе по текстовете за прокурора със специални правомощия

Конституционният съд образува дело по искането на президента Румен Радев да бъдат обявени за противоконституционни част от текстовете от Наказателно-процесуалния кодекс и Закона за съдебната власт, свързани със създаването на фигурата на разследващ главния прокурор. Това се посочва в съобщение, публикувано на страницата на съда.

Докладчик по делото е съдия Павлина Панова.

Припомняме, че след промените в Закона за съдебната власт и Наказателно-процесуалния кодекс, разследването по дела за престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник, ще се провежда от прокурора по разследването срещу главния прокурор или негов заместник. Той ще може да възлага отделни действия по разследването на следовател от следствения отдел в Специализираната прокуратура.

В закона е записано още, че до три месеца Висшият съдебен съвет трябва да избере наречения от Румен Радев "особен прокурор".

В своето искане към Конституционния съд президентът излага аргументите си за противоконституционност на спорните разпоредби, с които наложи по-рано и вето на Закона за допълнение на Наказателно-процесуалния кодекс. В него държавният глава подчертава, че въвеждането на такава институция и с предаването на подсъдността по тези дела изцяло

към Специализирания наказателен съд се засягат основни конституционни ценности като независимостта на прокурорите в рамките на съдебната власт, равенството на гражданите пред закона и забраната на извънредните съдилища.

✓ **Борисов призова да не бъдат ограничавани пътуванията на хората, които не са имали достъп до ваксина**

Общият европейски съюз за ваксиниране е най-доброто, което е направил Европейския съюз. Това заяви премиерът Бойко Борисов след заседанието на Европейския съвет снощи.

„Не си представям, ако всяка държава членка трябваше самостоятелно да договаря и доставя ваксини как щяхме да се справим, особено в конкуренцията на държави като САЩ, Бразилия, Израел, Великобритания и тн. Нашият общ европейски подход дава изключително добри резултати“, каза той.

Борисов каза още, че трябва да има солидарност и да бъдат подпомогнати и други страни като тези от Балканите и от Африка, но по най-бързия начин първо трябва да се ваксинира европейското население.

„Трябва да бъдем максимално твърди с фармацевтичните компании – да си използват капацитетите и да си спазват договорите. Ние стриктно сме ги спазвали, стриктно сме дали пари за съответните проучвания и създаването на ваксината. Усилията ни за увеличаване на производствения капацитет трябва да продължат, защото съм уверен, че след COVID-19 ще дойдат и други вируси и ние трябва в следващи една две години да имаме готовност да отговаряме на всеки подобен пандемичен взрив“, коментира премиерът.

Той заяви, че приветства идеята на председателя на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен, която най-общо е взела под внимание и желанието на много европейски страни да се осигурят бързо коридори, особено на туристическите държави, и в същото време да се запазят личните данни. „Хората, които не са имали достъп до ваксина, не трябва да бъдат ограничавани за пътуване“, добави той.

Премиерът Борисов каза още, че е за създаването на европейски портал, чрез който да се координира информацията и да се помогне на гражданите да се върнат към нормалния си живот и съответно към пътуванията. „Разбира се, това може да влезе в действие само, когато всички желаещи европейски граждани са получили ваксина. За радост у нас продължават да се вият опашки за ваксина. С обединени усилия всички държави членки в момента полагат огромни усилия да се измъкнем от пандемията“, каза той.

„Като даваме възможност на ресторантите да работят, това не означава, че всички трябва да отидат на ресторант и да се заразяват. Напротив, трябва дисциплина, дистанция, толерантност и бавно ще се върнем към нормалността. Ние продължаваме да облекчаваме и последните мерки вследствие на това, че нашите показатели са доста по-добри от всички държави, които са с пълен локдаун“, каза той.

„Вярвам в интелигентността на българина, в неговата възможност сам да преценява дали да отиде в ресторант със 100 човека при 100 седящи маси, макар че ние ще сложим някакви ограничения. Оставяме свободата на решение на всеки един човек“, добави премиерът.

✓ **Изграждат четири нови язовира у нас в следващите 10 години**

Четири нови язовира ще бъдат изградени през следващите десет години в страната. Чрез тях ще се гарантират количества с качествена питейната вода в районите, в които се очертава намаляване на дебита от съществуващите водоизточници - "Нейковци" край Трявна, "Мокра Бяла" край Севлиево, Кюстендил и др. Това докладва на премиера Бойко Борисов зам.-министърът на регионалното развитие Николай Нанков по време на проверка на строителството на язовир "Луда Яна" до Панагюрище.

"Близо 60 милиона лева е инвестицията в съоръжението. Строим и огромна пречиствателна станция, за да може населението да е спокойно", заяви премиерът Борисов по време на инспекцията.

Водоизточникът е от изключително значение за Панагюрище и околните населени места. Общият обем на язовира ще бъде 20 млн. куб. м, а стената му ще е висока около 50 м. Покрай него се изгражда модерна пречиствателна станция за питейни води, довеждащи водопроводи и други съпътстващи съоръжения. В рамките на изпълнението на обекта се извършват и археологически проучвания.

"Строителството на язовира е много важно, защото досега общината се захранваше със сондажни кладенци. Той ще снабдява с питейна вода близо 50 000 жители на Панагюрище и на община Лесичово", съобщи кметът на Панагюрище Никола Белишки.

Премиерът Бойко Борисов съобщи още, че в село Брестовица в община Родопи в събота започва изграждането на три нови кладенци и чрез тях ще се реши проблемът с водата на хората в региона.

✓ **При какви условия ще отворят заведенията на 1-ви март**

На първи март отварят врати заведенията, ресторантите и игралните зали. Но при определени противоепидемични мерки и с намален капацитет за клиентите. Нощните барове и дискотеки ще трябва да изчакат до 1-ви април. Заведенията вече са готови да отворят вратите си за клиенти, твърди председателят на Българската асоциация на заведенията Ричард Алибегов.

"Ще допускате малко под 50% от капацитета на заведенията ни. Масите с табелки вече няма да ги има, защото се следят трудно. Така контролът ще е по-лесен. При влизане клиентите ще са длъжни да използват дезинфектант", разказа Ричард Алибегов в ефира на [Нова телевизия](#).

И още, масите в заведенията ще са на разстояние от 1.50 до 3 метра. Клиентите ще получават и дезинфектант за еднократна употреба.

"След срещата със здравните власти се взе решение да подадем списък с желаещите да се ваксинират от нашия бранш. Вече имаме служители, които са го направили. Това обаче е личен избор. Рано или късно ще трябва да го направим всички, за да можем да се върнем към нормалния начин на живот", обясни Алибегов.

Отделни сектори за ваксинирани все още не са обсъждани, но според Алибегов това би било възможно през следващата година.

✓ **ББР предлага удължаване на програмата за безлихвено кредитиране на физически лица**

Българската банка за развитие (ББР) предложи на Министерството на икономиката удължаване на програмата за безлихвено кредитиране на физически лица, които временно не могат да полагат труд поради пандемията от COVID-19. Промените имат за цел да отговорят на продължаващото активно търсене на безлихвени заеми по програмата.

С искането за удължаване на програмата се търси допълнителен финансов ресурс в усложнената епидемична обстановка, който да бъде насочен към хората, засегнати от кризата, особено предвид обстоятелството, че поради достигане на гаранционните лимити част от търговските банки-партньори по програмата спират временно да приемат заявления на кандидатите. Продължават да приемат нови заявления в клоновете на Инвестбанк и Търговска банка, уточняват от Българската банка за развитие.

Програмата е насочена към подкрепа на лица на трудов договор и самоосигуряващи се лица, земеделски производители и сезонни работници, които са преустановили дейността си. След внесените междинни промени Българската банка за развитие гарантира заеми до 6900 лева и предоставя възможност за кредитиране на граждани, които са били в неплатен отпуск поради пандемията или са безработни заради наложените ограничителни противоепидемични мерки.

Максималният срок на погасяване е 5 години, с минимум 6 месеца и максимум 24 месеца гратисен период. Заемите са освободени от такси, комисиони и неустойки.

✓ **ЕС въвежда единен номер за ваксинираните и преболедевалите COVID-19**

До три месеца се очаква ЕС да бъде технически готов за въвеждане на единен номер за хората, които са ваксинирани срещу COVID-19, преболедевали са или са дали отрицателна проба при изследване. Това съобщи председателят на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен след днешното онлайн заседание на Европейския съвет, предаде БТА.

По нейните думи държавите от ЕС са се споразумели за основните данни, които да бъдат вписвани към този номер и които да бъдат достъпни при проверка в електронна система. Тя отбеляза, че целта е националните бази данни с тези номера да бъдат съвместими. Въпросът за какво да служи тази информация, е съвсем отделен, поясни Фон дер Лайен.

Тя съобщи, че досега около осем на сто от пълнолетните граждани на ЕС са ваксинирани. До края на седмицата количествата ваксини, доставени в ЕС, ще достигнат 50 милиона дози. Ваксини се произвеждат на 41 места в Европа. В ЕС британският щам на вируса на ковид вече е навсякъде, южноафриканският - в 14 страни, а бразилският - в седем, добави Фон дер Лайен.

По нейните думи разпространението на заразата е устойчиво или намалява в 20 от страните в ЕС, а в седем се отчита ръст. Тя добави, че по данни от Израел, ваксинираните с препаратите на Pfizer повече не могат да бъдат преносители на зараза.

✓ **Хърватия вдига акцизите на тютюна и цигарите**

Хърватското правителство гласува днес нови акцизи на тютюневите изделия като акцизът на нагретия тютюн скача със 75 процента, а на фино нарязания тютюн и на цигарите - с 8 процента, съобщи БТА като се позова на хърватската осведомителна агенция Хина.

Увеличението ще влезе в сила на 1 март. В резултат приходите в бюджета от акцизи на тютюневи изделия ще се увеличат с 300 милиона куни до края на тази година, заяви финансовият министър Здравко Марич.

Акцизът върху цигарите ще скочи от 370 куни на 400 куни за 1000 цигари, което е увеличение с 8,1 процента. Според Марич цената на една кутия цигари не би трябвало да се увеличава с повече от 2 куни (едно евро се обменя за 7,5 куни). Цигарите са най-потребяваният тютюнев продукт в Хърватия, каза Марич.

✓ **Лондон изпревари Ню Йорк по доларови милионери**

Лондон изпревари Ню Йорк като градът с най-много доларови милионери в света. Това става ясно от доклад, който проследява колко са спечелили най-богатите хора в света по време на пандемията на коронавируса, пише The Guardian.

Близо 875 хиляди лондончани са доларови милионери с активи на стойност над 720 хиляди британски лири, според годишно проучване, проведено от консултанти по недвижими имоти Knight Frank, пише Агенция "Фокус".

Оказва се, че всеки десети жител на британската столица е доларов милионер, което само подчертава социалното неравенство, преобладаващо в нея. В действителност, според правителството, над 2,5 милиона (или 28%) от жителите на града са категоризирани като „бедни“. Докладът показва, че 874 354 души в Лондон имат над 1 милион долара активи, включително имущество, което ги прави така наречените High Wealth Owners (HNWI) или собственици на голямо богатство. За сравнение, в Ню Йорк, който е на второ място, има 820 хиляди души, които могат да се похвалят с подобно състояние.

Проучването показва също, че Лондон има най-голям брой „първокласни“ домове от всички градове в света, с над 68 000 жилищни единици на стойност над 2 милиона британски лири всяка. Пандемията отбеляза скок в суперскъпите продажби на недвижими имоти, тъй като богати чуждестранни инвеститори се възползваха от отслабването на паунда и данъчните облекчения от Брекзит, обяснява вестникът.

Лондон също се нарежда на върха сред градовете, които привличат богати хора със своя начин на живот. Според изследванията на Knight Frank, сред изискванията на богатите в тази категория са ресторанти, със звезди на Мишлен, опери и театри, университети, спортни и търговски центрове.

Предполага се, че Лондон се е възползвал отчасти от притока на богати хонконгци. Много от тях напуснаха бившата британска колония на фона на опасенията, че Китай може да затегне политиката си в региона.

Според отделно проучване на адвокатска кантора Bates Wells броят на така наречените златни визи, издадени миналата година на хора от Хонконг, се е увеличил с 68%. Получателят на такъв документ трябва да инвестира най-малко 2 милиона британски лири в икономиката на Обединеното кралство.

Междувременно, според Министерството на труда и пенсиите, столичният район изпреварва останалата част на Великобритания по броя на семействата с ниски доходи. 28% от жителите на столицата са класифицирани като „бедни“, в сравнение с 22% средно за страната. Тази цифра нараства до 32% за тези, които живеят във вътрешния Лондон. Според официалната статистика 800 000 (39%) лондонски деца живеят в бедност. Това е най-високото ниво от началото на събирането на информация през 1994 г., отбелязва The Guardian.

По данните на доклада на Knight Frank, икономическите затруднения, причинени от пандемията, са засегнали милиони хора със скромни доходи. В същото време тези, които вече са били много богати, са успели да увеличат състоянието си. Повече от 6000 души се присъединиха към редиците на супербогатите през 2020 г., тъй като тези от най-добрите 0,1% успяха да умножат своите и без това огромни състояния въпреки пандемията. Броят на „лицата със свръхвисоко ниво на собствен капитал“ (UHNWI), т.е. с активи на стойност над 30 милиона долара, през този период се е увеличил с 2,4% до 520 хиляди.

Най-богатите хора в света се страхуват, че нарастващото неравенство може да накара правителствата да наложат данъци върху богатството. Такива мерки вече са предприети в Аржентина, Боливия и Мароко.

Трима видни британски икономисти препоръчаха събиране на еднократна сума от всички граждани, чиито активи, включително имущество, надвишават 500 хил. британски лири. Според експерти, ако се събира 1% данък върху тези хора за пет години, може да се събере 260 милиарда лири - достатъчни, за да покрият всички годишни разходи на Националната здравна служба на Обединеното кралство, отбелязва The Guardian.

✓ **Армения на прага на размирици, военни поиска оставката на премиера Пашинян**

Арменският премиер Никол Пашинян обвини вчера високопоставени офицери от арменската армия в опит за преврат, след като те поискаха от него да подаде оставка, предаде Асошиейтед прес.

На фона на продължаващите антиправителствени демонстрации във връзка с поражението на Армения в конфликта с Азербайджан миналата година, началникът на генералния щаб на арменските въоръжени сили Оник Гаспарян поиска оставката на премиера Пашинян. В отговор, Пашинян обяви, че е уволнил Гаспарян и окачестви искането за оставка като "опит за военен преврат", съобщават международните агенции.

Пашинян призова въоръжените сили да се подчиняват само на заповедите на премиера и се обърна с апел към привържениците си да излязат на улицата. После, заедно със сина си и обграден от телохранители, поведе шествие на стотици свои симпатизанти по улиците на столицата Ереван като отправяше различни послания с мегафон. "Положението е напрегнато, но всички са съгласни, че не трябва да има сблъсъци. Положението подлежи на контрол", повтаряше Пашинян. Той използва импровизирания митинг шествие да отрече и слухове, че планира да напусне Армения. Въпреки призивите му, в един момент се стигна до сблъсъци между негови симпатизанти и привърженици на опозицията, които също излязоха по улиците и нарекоха Пашинян "предател". От няколко седмици Пашинян е под натиск, главно от опозицията да подаде оставка заради военното поражение на Армения срещу Азербайджан през есента на 2020 г. в конфликта за Нагорни Карабах.

Главната опозиционна партия, "Процъфтяваща Армения", призова премиера да използва "последната си възможност" да напусне властта без насилие и да се избегне "гражданска война". Трябва да избегнем конфронтациите. В Армения цари братска атмосфера, отговори днес Пашинян, докато предвождаше шествието днес.

Напрежението в Армения привлече международното внимание. Руското правителство изрази безпокойство във връзка с напрежението в Армения и надежда, че ситуацията ще бъде решена по конституционен ред.

Турският външен министър Мевлют Чавушоглу осъди това, което определи като опит за преврат в Армения, предаде Ройтерс. Недопустимо е военните да призовават за оставката на демократично избран лидер, категоричен бе Чавушоглу.

"Ние сме против всички преврати и опити за преврати, независимо къде по света се случват. Категорично осъждаме опита за преврат в Армения", каза Чавушоглу на пресконференция в Будапеща.

Отношенията между Турция и Армения са обтегнати, най-вече заради отказа на Анкара да признае арменския геноцид, извършен от Османската империя през Първата световна война, отбелязва Франс прес.

Турция признава, че е имало кланета, но се противопоставя на употребата на думата "геноцид", като изтъква, че става дума за гражданска война в Анадола, при която много хора са умрели и от глад, като са загинали приблизително толкова турци, колкото и арменци, отбелязва БТА.

Отношенията между двете страни се обтегнаха още повече през последните месеци заради подкрепата на Турция за Азербайджан по време на конфликта с Армения миналата година, отбелязва Франс прес.

✓ **Петролът поевтиня на фона на засилването на долара**

Цените на петрола се понижиха в ранната търговия в петък, след като поевтиняването на облигациите доведе до поскъпване на долара. Засилиха се и очакванията, че след като котировките на черното злато се върнаха на равнищата си преди пандемията, предлагането на пазара ще се увеличи, предаде Ройтерс

Към 9:00 часа българско време цената на сорта Брент се понижи с 0,88 долара, или 1,32%, до 66 долара за барел, след като вчера котировките му спаднаха с 16 цента. Американският лек суров петрол WTI поевтиня с 0,85 долара, или 1,34%, до 62,68 долара за барел, изтривайки печалбите, натрупани в четвъртък.

„Суровият петрол се оттегли умерено от скорошните си върхове на фона на анти-риските настроения, след като борсите в Азиатско-Тихоокеанския регион последваха негативните резултати на Уолстрийт“, коментира Маргарет Янг, стратег от DailyFX.

Тя заяви, че разпродажбата на пазара за облигации води до поскъпване на долара и ръст на доходността. По-силните зелени пари правят деноминираните в щатски долари цени на петрола по-високи за страните, които купуват суров петрол с други валути.

Въпреки този спад, двата сорта са на път да завършат февруари с 20-процентов ръст, предизвикан от проблемите с добива в САЩ и оптимизма около възстановяването на търсенето заради ваксините.

Инвеститорите вярват, че насрочената за следващата седмица среща на Организацията на страните износители на петрол и нейните съюзници (ОПЕК+) ще доведе до ръст на предлагането на пазара.

✓ Оптимизъм на борсите в Европа

Водещите европейски борсови индекси записаха повишения в ранната търговия в четвъртък, водени от секторите, които се очаква да се възползват от икономическото възстановяване, предаде Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 отчете ръст от 1,07 пункта, или 0,26%, до 414,28 пункта, като енергийният и миннодобивният сектор напреднаха съответно 2,40% и 0,25% Европейският банков индекс SX7P скочи с 1,57%, на фона на нарастването на доходността по облигациите.

Немският показател DAX се повиши с 8,77 пункта, или 0,06%, до 13 984,77 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 регистрира ръст от 31,99 пункта, или 0,48%, до 6 690,69 пункта. Френският измерител CAC 40 напредна с 24,62 пункта, или 0,43%, до 5 822,6 пункта.

„Днешните ценови действия подчертават колко много капитал все още стои на страничната линия“, коментира Джефри Хейли от OANDA.

„Световното възстановяване и FOMO (страх да не изпуснеш нещо) доминират търговията. Докато централните банки продължават да държат отворени паричните кранчета, аз не бих се противопоставил на тези инвестиции“, добави той.

Изобилието от лесни пари, емитирани от централните банки през миналата година, помогна на STOXX 600 да напредна с 50% в сравнение с достигнатото през март 2020 г. дъно. Въпреки че бенчмаркът изостава в сравнение с американския S&P 500, който регистрира нови върхове, мениджърите на фондове очакват корпоративните печалби да изстрелят европейските акции до нови рекордни стойности в края на 2021 г., показва анкета на Ройтерс.

Анализаторите очакват печалбите на компаниите от STOXX 600 да се възстановят с 38% през първото тримесечие на 2021г., следвайки спад от 16,5% през четвъртото тримесечие на миналата година, сочат данни на Refinitiv.

На корпоративния фронт, акциите на Anheuser-Busch InBev поевтиняха с 5,36%, въпреки че най-големият пивовар отчете по-добра от очакваното печалба за тримесечието.

Цената на книгата на Bayer падна с 3,65%, след като компанията отчете спад на основните печалби през четвъртото тримесечие заради нарастващата конкуренция на северноамериканския земеделски пазар.

Ръст на Уолстрийт

Американските борсови индекси регистрираха повишения в сряда, докато инвеститорите продължиха да пренебрегват риска от инфлация и нарастването на доходността по държавните облигации, пренасочвайки вниманието си към компаниите, които могат да спечелят най-много от възстановяването на икономиката, пише Си Ен Би Си.

Промишленият индекс Dow Jones отчете ръст от 424,51 пункта, или 1,35%, до нов рекорд от 31 961,86 пункта. По-рано индексът на сините чипове се бе понижил със 110 пункта, но в крайна сметка намери подкрепа от силното представяне на енергийния, индустриалния и финансовия сектор. За печалбите на Dow допринесе поскъпването на акциите на Boeing, Chevron, Goldman Sachs и Visa съответно с 8,12%, 3,69%, 3,58% и 3,45%.

Широкообхватният измерител Standard & Poor's 500 се повиши с 44,06 пункта, или 1,14%, до 3 925,43 пункта, докато индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq напредна със 132,77 пункта, или 0,99%, до 13 597,97 пункта, въпреки по-ранните разпродажби в сектора, след като доходността по 10-годишните американски държавни ценни книжа премина границата от 1,4%, достигайки най-високото си ниво от февруари 2020 г. насам.

Ръстът на доходността по облигациите може да накара инвеститорите да пренасочат вниманието си от акциите към държавните ценни книжа. На този фон акциите на Apple, Amazon и Facebook поевтиняха с 0,41%, 1,09% и 0,58%.

Доходността по държавните облигации отстъпи леко от върховата стойност след изказването на председателя на Федералния резерв на САЩ Джером Пауъл от вторник, в което той потвърди ангажимента на централната банка за запазване на ниските лихви въпреки индикациите за ръст на инфлацията и опасенията, че тя може да скочи рязко заради паричните стимули. Той каза, че може да са необходими три години за постигане на целевата инфлация на Фед.

Акциите на Tesla поскъпнаха с 6,18%, след като Кати Ууд от компанията от компанията Ark Invest купи още акции на производителя на електромобили при продажбите във вторник. Според сайтът на фирмата Ууд е придобила акции на стойност 120 млн. долара.

Повишения в Азия

Основните индекси на борсите в Азиатско-тихоокеанския регион отчетоха понижения в четвъртък, предаде Си Ен Би Си.

Водещият индекс на Токийската фондова борса Nikkei 225 се повиши с 496,57 пункта, или 1,67%, до 30 168,27 пункта, след като акциите на технологичния конгломерат SoftBank поскъпнаха с 3,84%. Цената на книгата на Suzuki падна с 3,3%, след като автомобилната компания съобщи, че нейният председател Осаму Сузуки се оттегля от поста си и ще в бъдеще ще бъде старши съветник

В континентален Китай индексът Shanghai Composite записа ръст от 20,97 пункта, или 0,59%, до 3 585,05 пункта, докато по-малкият показател Shenzhen Composite се понижи с 11,88 пункта, или 0,51%, до 2 335,4 пункта. Хонконгският измерител Hang Seng напредна с 355,93 пункта, или 1,2%, до 30 074,17 пункта.

Южнокорейският индекс Kospi регистрира ръст от 104,71 пункта, или 3,5%, до 3 099,69 пункта, следвайки поскъпването на акциите на производителя на чипове SK Hynix с 9,19%.

В Австралия бенчмаркът ASX200 се понижи с 56,2 пункта, или 0,83%, до 6 834 пункта.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха понижения в ранната търговия. Основният бенчмарк SOFIX отчете спад от 3,66 пункта, или 0,73%, до 494,36 пункта. BGBX40 се понижи с 0,54 пункта, или 0,49%, до 110,23 пункта. BGTR30 изтри 2,24 пункта от стойността си, или 0,42%, достигайки ниво от 533,22 пункта. BGREIT регистрира спад от 0,62 пункта, или 0,43%, до 143,77 пункта.

Cross.bg

✓ Президентът Радев: Уважението към паметта на загиналите за България е наш морален дълг като народ

Уважението към паметта на загиналите за България е наш морален дълг като народ. Отговорността ни пред съхраняването на историческата памет е не по-малка от преодоляването на изпитанията, пред които сме изправени днес. Това пише президентът Румен Радев в профила си във фейсбук.

На Трети март на Шипка заедно ще отдадем почит пред подвига на българските опълченци и руските воители, които с кръвта си отстояха свободата на България. Превъзможването на духовната криза изисква моралният пример на хората, чиято саможертва е вложена в темела на българска държава, да бъде не само спомен, а да вдъхновява и ръководи делата ни в ежедневието. Достойно бъдеще за страната си можем да градим, само когато сме единни като нация, допълва президентът Радев.

✓ Близко половината български фирми започват 2021 г. със спад на оборотите

Приходите на българския бизнес от продажба на стоки и услуги са спаднали за цели 43% през януари спрямо месец по-рано. Делът на фирмите, които отчетат понижение на оборотите на месечна база, пък е най-големият от май насам. Това показват данните на Националния статистически институт относно състоянието на фирмите в условия на извънредна обстановка.

45% от фирмите не отчетат промяна на оборотите, като за сравнение миналия месец делът им бе 46.5%. Увеличение в постъпленията от продажби са наблюдавали само 11%, като месец по-рано - в празничния декември - това бе реалност за 15% от бизнеса.

Най-големи са спадовете в секторите на културата и развлеченията и търговията, хотелиерството и ресторантьорството. Делът на фирмите, чиито служители работят дистанционно, е най-малък от октомври насам, което е свързано с частичното разхлабване на коронамерките през първия месец на 2021 г. Обемът на бизнеса, който се възползва от правителствените мерки като „60/40“ и грантовите схеми, остава един от най-високите от началото на коронакризата - около 10%.

Близко 7% от фирмите посочват са предприели съкращаване на персонал, като това е най-малкият дял от началото на коронакризата. Малко над 7% пък заявяват, че са наели нов персонал през януари. Основната част от бизнеса - близо 88% очаква да запази размера на екипа си в краткосрочен план, докато 8% прогнозира намаление.

Спрямо декември се наблюдава и лек ръст на компаниите, които очакват да прекратят дейността си - от 1.7% тогава до 2% през януари.

✓ Туроператорите с призив за помощ от държавата

Докато ресторантьорите се чудят дали ще успеят да посрещнат новите клиенти, туроператорите се чудят как да се разплатят със старите. От бранша поискаха помощ от държавата в размер на 69 милиона лева, защото иначе няма да могат да върнат парите за предплатените и отменени пътувания.

Причината е, че от 13-и март започват първите падежи за възстановяване на средства, а България е единствената страна без гаранционен фонд.

От обединение "Бъдеще за туризма" поискаха помощ от държавата в размер на 69 милиона лева, за да могат да спазят ангажиментите към клиентите си. На дневен ред са и изискванията, които ще са необходими при пътуване занапред.

Отпуснатите досега 51 милиона лева в помощ на туроператорите не са достатъчни, смятат от обединение "Бъдеще за туризма". Те са готови да върнат сумата чрез вноски в Гаранционния фонд за срок от 3-4 години.

"Парите, които клиентите са превели към нас ние сме превели към партньори, а в същия момент тези партньори са в същата ситуация и не могат да ги възстановят. Те казват ще ги ползват за в бъдеще, но нас закона ни задължава да ги възстановим в 14-дневен срок и ние сме между чука и наковалнята, между клиента и нашия партньор. Един фонд за гарантиране на пътуванията оправя именно тази ситуация", заяви Димитър Балтов от обединение "Бъдеще за туризма".

В момента България има застраховка "Туроператорска отговорност", но таванът е 1 милион и 400 хиляди лева, а оборотите на фирмите са в пъти по-високи. Освен това застрахователите отказват до покриват ваучери.

"Около 320 000 души са засегнати от анулирани пътувания заради COVID ситуацията. Те са с ваучери, чакат да им бъдат възстановени парите или да пътуват", допълни Димитър Балтов.

Пътуванията обаче не са сигурни и зависят и от директивите и на другите страни. Така, ако чакате да пътувате с автобус до Истанбул например и за 3-дневна екскурзия сте платили 250 лева, ще трябва да извадите още толкова за PCR тестове.

"Това беше моето искане вчера, на срещата с Министерството на здравеопазването, за български граждани, поне тези които са ваксинирани, да отпадне PCR, защото сумата не е никак малка и дано отпадне", добави Паулина Илиева от обединение "Бъдеще за туризма".

Туристическите организации се надяват за в бъдеще да може да се пътува без PCR тест и с ваксинационен паспорт.

✓ **Удължиха извънредното положение в Португалия до 16 март**

Парламентът на Португалия гласува за удължаване на извънредното положение в страната до 16 март, съобщи вестник „Публико“.

По информация на изданието, това е дванадесетото поред удължаване.

От началото на пандемията в Португалия са регистрирани 801,7 хиляди заболели, от които почти 16,1 хиляди пациенти са починали.

В страната действат редица ограничителни мерки, които имат за цел съдържане разпространението на пандемията.

✓ **Теми и гости в сутрешните блокове на телевизите**

БНТ, „Денят започва“

- Специално за БНТ - Сотир Цацаров за корупцията, конфискацията на незаконно придобито имущество и исковете срещу обвиняемия хазартен бос Васил Божков;
- Въпроси и отговори за ваксините: За ръста на заболели и разхлабването на мерките - гост доц. Ангел Кунчев;
- За правата на гражданите и защитата им - националният омбудсман Диана Ковачева с препоръка към фирмите за събиране на вземания;
- Решения в кризата - от какви промени се нуждае туристическият сектор след пандемията;
- Как се готвят заведенията да отворят от 1 март - на живо от Пловдив;
- Мерките за безопасност в самолетите и как се промени авиацията;

БТВ, "Тази сутрин"

- Кои политически сили имат шанс да влязат в Народното събрание? В студиото социологът Добромир Живков;
- Колко ще получават новите пенсионери от втория стълб? Коментар на бившият социален министър Бисер Петков;
- Защо блягоевградско село протестира срещу частен приют за кучета;
- „България търси талант“ и „Съни бийч“ се завръщат в ефира на bTV. Какво ще видим в новите епизоди;

Нова ТВ, „Здравей, България“

- Кога очакваме нови ваксини и има ли недостиг на легла в големите болници. Темите коментира директорът на „Пирогов“ проф. Асен Балтов;
- Отказан ли е достъп до ваксини на семейство с прекъснати здравноосигурителни права - разказ от първо лице;
- Свлачище заплашва да погълне къщи и главен път във великотърновско село;
- Преди премиерата на „Отдел Издирване“ - актьорът Юлиан Вергов и създателите на новия сериал в ефира на NOVA.

✓ **Преглед на печата**

Водещи заглавия на първите страници

в. 24 часа - Най-нови данни на Изследователски център "Тренд": ГЕРБ отлепя с 4,8% от БСП и пази до последно кой ще е депутат;

в. Труд - Данъчните дебнат продажбите в нета;

в. Телеграф - Ремонт по пътя за две морета;

в. Монитор - Масови проверки за оголени кабели по шахтите в големите градове;

Водещи заглавия на вътрешните страници

в. 24 часа - Прогнозите за туризма тази година: Чартърите до Бургас за лятото на 2021 -а повече от градските автобусни линии;

в. 24 часа - ЕС разделен за ваксинационните сертификати;

в. Труд - Криза за ваксини спря "зелените коридори";

в. Труд - Строят 4 нови язовира;

в. Телеграф - Премиерът Борисов настоява пред евролидерите: Електронен паспорт или зелен коридор за ваксинираните;

в. Телеграф - Фирмите ни порязаха 160 000 ваксини;

в. Монитор - Искаме от ЕС е-паспорт или зелен коридор за имунизирани и преболедували COVID-19;

в. Монитор - Столични осмукласници с първата дигитална матура;

Водещи интервюта

в. 24 часа - Хасан Адемов, председател на социалната комисия към НС: 2 пенсии ще са повече от една само при 20 години осигуровки върху реалните доходи;

в. Труд - Д-р Елица Гилова, внучката на писателя Николай Хайтов: Николай Хайтов ни завеща едно предание за мартеницата;

в. Телеграф - Тихомир Тошев, кредитен консултант: Край на заемите за почивки, теглим пари за ремонт на дома;

в. Монитор - Доц. д-р Христо Хинков, психиатър и директор на Националния център за обществено здраве и анализи:

Страхът от COVID-19 кара хората да не ходят на лекар;

Водещи анализи

- в. 24 часа - 5 сигурни плюс 2 на ръба в новия парламент;
- в. Труд - Шарени мераклии напират да гилат по "Царо";
- в. Телеграф - Компенсация, ама друг път;
- в. Монитор - Цифровото бъдеще на опашката.

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2020 г. до днес може да намерите на адрес: <http://bica-bg.org/?p=5966> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив на изданията от 2011 г. до 2019 г.